

Klimaatinvesteringen op ArcelorMittal Gent onder druk. Wat vinden onze metallo's?

In 2021 verklaarde staalgroep ArcelorMittal meer dan één miljard euro te investeren in de vergroening van haar fabriek in Gent. Het plan was om een nieuwe DRI-installatie en twee elektrische ovens te bouwen. Deze investering zou de CO₂-uitstoot van de fabriek met dertig procent doen dalen en de staalfabriek voor vele jaren in Gent verankeren.

Maar de voorbije weken horen we opeens andere geluiden: de DRI-installatie zou niet in Gent maar wel in Duinkerke (Noord-Frankrijk) komen. Frankrijk biedt immers hogere subsidies en goedkopere energiecontracten. Onze delegees op ArcelorMittal zijn natuurlijk niet tevreden met dat nieuws en doen er alles aan om de investeringen toch te laten doorgaan zoals gepland.

ABVV-Metaal trok naar de Gentse staalfabriek voor een gesprek met onze afgevaardigden ter plaatse.

ArcelorMittal

“Wij zijn de beste van de klas en mogen daar ook voor beloond worden”

Onze delegees zijn ongerust over de recente gebeurtenissen. Op de ondernemingsraad kregen ze te horen dat er in oktober beslist wordt waar de DRI-installatie komt. Met zo'n installatie kan staal gemaakt worden op basis van gas of waterstof in plaats van met steenkool. Die onzekerheid vindt ABVV-Metaal niet rechtvaardig. Zoals hoofdafgevaardigde Stijn Van Geem zegt: "Wij zijn de beste en meest productieve staalfabriek ter wereld. De CO₂-impact van de staalproductie is nergens lager dan bij ons. Alle werknemers geven hier al jaren het beste van zichzelf en zorgen ervoor dat hier grote winsten gemaakt worden. Wij zijn de beste leerling van de klas binnen de ArcelorMittal-groep en wij vinden dat we daarvoor mogen beloond worden."

ABVV-Metaal-secretaris Frank Van Dorsseleer vult aan: "Dit dossier is zeer belangrijk voor ons. Niet alleen voor de welvaart in Vlaanderen maar ook voor de werknemers zelf. Wij willen onze rol spelen als vakbond en er mee voor zorgen dat deze belangrijke investering ook naar Gent komt. In het Vlaams parlement vond onlangs een hoorzitting plaats over ArcelorMittal. De CEO's waren uitgenodigd maar de vakbonden niet. Ik begrijp dat niet. De stem van de werknemer komt te weinig aan bod. Het gaat nochtans over de toekomst van duizenden mensen."

STERKE CIJFERS

Aan het economische belang van ArcelorMittal Gent hoeft inderdaad niet getwijfeld te worden, zegt delegee Dominique Baert: "Wij maken vijf miljoen ton staal per jaar. Er werken hier vijftienduizend mensen in een volcontinue systeem. Met de indirecte tewerkstelling erbij komen we minstens aan 25.000 werknemers. Dat is niets niks. Vandaar

ook dat het zo belangrijk is dat er snel zekerheid komt over de DRI-installatie."

Delegee Dierickx Eddy wijst dan weer op de mooie cijfers die ArcelorMittal in ons land kan voorleggen: "Tijdens de coronaperiode zijn we hier maximaal blijven produceren – vaak in moeilijke omstandigheden. Er werd ook zeer veel winst gemaakt. In 2021 bedroeg de nettowinst meer dan 600 miljoen euro en in 2022 ruim 830 miljoen. Op twee jaar tijd is er dus 1,4 miljard euro winst gemaakt. Dat is ook één van de redenen waarom wij vinden dat de investeringen hier moeten gebeuren."

RACE TO THE BOTTOM

Onze delegees weten natuurlijk ook dat de wereld de voorbije twee jaar veranderd is. Er woedt vandaag een hevige concurrentiestrijd tussen de VS, China en de Europese Unie om fabrieken naar hun eigen grondgebied te lokken. Ook binnen Europa speelt die concurrentie. De grote lidstaten – met Duitsland en Frankrijk op kop – trachten met gulle subsidies bedrijven te overtuigen om bij hen te investeren. De Franse overheid wil 850 miljoen euro investeren in de vergroening van ArcelorMittal Duinkerke. De Duitse regering heeft zelfs 1,3 miljard euro veer voor klimaatinvesteringen in de staalfabrieken van Bremen en Eisenhüttenstadt. Dat zijn bedragen die kleinere lidstaten zoals België niet kunnen bieden.

"Deze subsidierace tussen Europese lidstaten is een slechte zaak" zegt afgevaardigde Wim Van De Poele. 3Landen worden gewoon tegen elkaar uitgespeeld en bedrijven kunnen rustig afwachten wie het meeste biedt. Dat is een race-to-the-bottom waar niemand beter van wordt. Een boodschap voor onze politici is daarom: maak werk van een Europees kader voor staatsteun. Alleen een doordacht en gemeenschappelijk Europees industrieel beleid kan

“Wij willen onze rol spelen als vakbond en er mee voor zorgen dat deze belangrijke investering ook naar Gent komt.”

FRANK VAN DORSSELAER
SECRETARIS

voor oplossingen zorgen. Maar we weten natuurlijk ook dat het altijd moeilijk zal blijven om op te boksen tegen grote landen zoals Frankrijk en Duitsland."

Voor alle duidelijkheid: ook onze overheden voorzien staatsteun voor de investeringen in ArcelorMittal Gent. Hoeveel precies en in welke vorm is niet altijd duidelijk. Er wordt weinig transparant over gecommuniceerd (wat vreemd is, aangezien het toch gaat om belastinggeld). Ten eerste is er een rechtstreekse Vlaamse subsidie van 60 miljoen euro. Daarnaast zijn er goedkope leningen via het investeringsfonds Finocas, waarin Vlaanderen en ArcelorMittal elk 600 miljoen euro stoppen. Finocas zal die 1,2 miljard euro vervolgens aan gunstige voorwaarden uitlenen aan het

bedrijf om de geplande investeringen te doen. Dat allemaal samen beschouwt Europa als een subsidie-equivalent van 280 miljoen euro.

DE KOSTPRIJS VAN ENERGIE

Naast de bikkelharde concurrentiestrijd tussen landen, heeft Europa ook af te rekenen met energieprijzen die duurder zijn dan in de VS en China. Dat is een gevolg van de Russische inval in Oekraïne en zorgt ervoor dat de hele energie-intensieve industrie in Europa het vandaag niet gemakkelijk heeft. Het energievraagstuk speelt ook tussen EU-landen onderling. Frankrijk biedt goedkope, lange-termijn contracten voor elektriciteit via het staatsenergiebedrijf EDF. Dat feit wordt door de directie van ArcelorMittal ook beschouwd als

“Ons bedrijf verdient die investering, onze werknemers verdienen die investering.”

STIJN VAN GEEM
HOOFDDELEGEE

een extra argument om de nieuwe DRI in Duinkerke te bouwen. Maar volgens secretaris Frank Van Dorsselaer is dat een vreemde redenering: "Een DRI-installatie draait op aardgas en niet op elektriciteit. En de gasprijzen zijn bij ons goedkoper dan in Frankrijk, want België is een doorvoerland voor gas. Dat is dus een argument dat weinig steek houdt. Onze afgevaardigden hebben die vraag ook al gesteld op de ondernemingsraad. Het antwoord van de directie luidt dat dit vandaag misschien zo is, maar dat er veel onzekerheid is over de prijzen op lange termijn. Die onzekerheid geldt voor gas maar nog meer voor (groene) waterstof. Momenteel is niet duidelijk wanneer we hier op een rendabele manier waterstof zullen kunnen gebruiken om groen staal te maken."

NIET PLAT OP DE BUIK

Ondanks alle uitdagingen is het voor ABVV-Metaal zeer duidelijk. De investeringen zoals aangekondigd in 2021 (niet alleen de twee elektrische ovens maar ook de DRI-installatie) moeten naar Gent komen. Zoals hoofdafgevaardigde Stijn Van Geem besluit: "Ons bedrijf verdient die investering, onze werknemers verdienen die investering. Iedereen heeft hier jarenlang keihard voor gewerkt. Ik zeg er wel onmiddellijk bij dat wij als vakbond niet plat op de buik zullen gaan – bijvoorbeeld tijdens bedrijfsonderhandelingen – om de DRI-investering toch maar naar Gent te krijgen. We gaan er niets voor in de plaats geven."

